

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidéken: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — 3.—	Negyedévre — — — — 2.00
Félévre — — — — 6.—	Félévre — — — — 4.—
Egész évre — — — — 12.—	Egész évre — — — — 16.—
Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)	

Felelős szerkesztő
BARTÓK LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Hirdetések petít számításnál, újszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy sor 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A fazék veszedelme.

Budapest, jan. 31.

A paktum kardinális pontja volt az összeférhetlenségi törvény felülvizsgálása.

Ettől remegnek, akik a képviselői állással össze nem férő zsiros jövedelmeket élveznek. De megmondta Nopcsa báró, hogy *ezen át kell esni*. Ha készt is, a törvényjavaslat tárgyalásába kezd holnap a bizottság.

Tegnapelőtt mult el 25 esztendeje Deák Ferenc halálának. Sohasem volt mellékjövédelme, soha senkitől nem fogadott el még szivességet sem; mintha csak azért nem érezte volna magát jól ezen a világon, mert a Deák-párt akkor már nagyon belehevült a *kenyérmezei* ütközetbe.

De talán az elköltözött nagy szellem visszatértének jele, hogy gróf Tisza István éppen ezen a napon mond le egy féltucat jövedelmező állásról! Pedig — úgy mondják — hogy ezzel mintegy százezer korona évi jövedelmet lökött a sutba; olyan állások jövedelmeit, amelyekben ugyan nem dolgozott semmit! Avagy értett volna ő vasúthoz, hajóhoz, vasúti kocsik gyártásához?

Nem igen érthetett. Csak a Tisza névre, a Tiszák befolyására volt szükségük a bankoknak. A névnek, a befolyásnak ez a bérbeadása nem fér össze a képviselői állással, ezt az összeférhetlenséget állapította volna meg a holnapután összeülő bizottság.

De csakugyan azért köszönt volna le Tisza Kálmán legidősebb szülőtte és lelki hasonmása, hogy — amint levelében írja — annál szabadabban küzdhessen azért, hogy a többi «összeférhetlen» meg-tarthassa az állásokat?

Ugyan, ugyan! A Tiszák küzdhetnek a husosfazékért, de a *mások* husosfazékáért, Mezei Mórért, Gajári Ödönért, Weisz Bertholdért és akárki másért ők ugyan nem löknek sárba százezer koronás jövedelmeket! A leköszönés motívumait mégsem keressük. Szívesen fogadjuk el nemesekeknek. Ugyis csak kombinációkat sorolhatnánk fel.

De magának és legfőképpen ama regimének tulajdonítsa a nemes gróf, hogy mások még annyi önzetlenséget sem tesznek fel róla, amennyit híres levelében mér ki magának. Az a regime arra szoktatott, hogy a cselekedetek mögött érdeket, a fazék sima máza mögött a koncot keressük. Egy felől azt hiszik Tisza István grófról, hogy a fazék helyett a zsöllye, a tárca körül utazik; nyolcvan, vagy hány nap alatt teszi meg utját, azt a politika Jules Verne-jei tudják. Mások

szerint az összeférhetlenségi, paktumos törvényt csakugyan oly szigorúnak tervezik, hogy a bizottsági tárgyalások után már ugy sem tarthatta volna meg az állásokat; ezért csinált erényt a szűkségből, vagy még inkább közgazdasági erényt a bőségből. Egy napilap meg éppen azt hirdeti, hogy «a bécsi Bankverein új hitelintézetet készül alapítani Budapesten, mely a kedvezőtlen viszonyok között sinylődő Tisza-féle bankok üzleteit átvegye s ekképen azok megszűnését lehetővé tegye — s ennél a leszámolásnál Tisza István nem kíván mint elnök szerepelni s a felelősséget a csatlakozott részvényesekkel szemben szívesen engedi át másnak». Egy hírlap szerint pedig a Tiszák nem tudtak Széll Kálmántól olyan kötelező ígéretet kicsikarni, melyet az összeférhetlenség töredő fazekának bedrótozására lehetne felhasználni.

Ime ezek a találgatások, Bizonyos tény csupán az, hogy gróf Tisza István lemondott és örvendetes tény, az idők jóra fordultának hatalmas bizonyítéka, hogy bármily okból, de *le kellett mondania az összeférhetlenségeiről*.

Akik az összeférhetlenséget védték, azt mondták, hogy ime, milyen tehetségek maradnának ki a parlamentből, ha gróf Tisza István kénytelen lenne lemondani inkompatibilis állásairól. Ezentul hát csupa szegény ember lehet képviselő.

Az összeférhetlenségek ellenzői ez ellen azt vetették, hogy gróf Tisza István nem szegény ember, de csupa birvágyból szed össze olyan állásokat is, amelyekben csak műkedvelő és oly sok állást, hogy szakértelem esetén sem tehetne eleget mindenik kötelességének.

Gróf Tisza Istvánnak tehát jó volt az utból félreállni. Hiába fog küzdeni a képviselői állást érintő összeférhetlenségek mellett, a törvény felülvizsgálását követeli a paktum, támogatni fogják a szabadelvűpárt és az ellenzéki pártok tisztább, nemesebb elemei, no meg azok is a szabadelvűpártból, akik elől az összeférhetlenségi állások szenvedélyes gyűjtői a jövedelmeket csoportosan elkobzották és nekik nem hagytak semmit.

Erdeklődve várjuk a bizottsági, majd a képviselőházi tárgyalást az összeférhetlenségi ügyekben; ez a vita érdekes lesz Tisza István gróffal, vagy a nélkül! (—)

BELPOLITIKAI HIREK.

Budapest, január 31.

Minisztortanács. A rendes heti miniszteri tanácskozást ma csütörtökön délután tartották meg Széll Kálmán miniszterelnök elnökelete alatt.

Az összeférhetlenségi törvény. A képviselőház ama külön bizottságában, mely az összeférhetlenségi törvény revíziójára van kiküldve, Zsigárdy Gyula lemondásával egy hely üresedett meg, amelynek mielőbb való betöltése, tekintettel a bizottságnak pénteken délután való újra összeülésére, kívánatosnak mutatkozik. A szabadelvű párt ma este jelöl ki erre a helyre új tagot. Hogy ezt már a Ház pénteki ülésében meg is választhassák, péntekre tették át a mai ülés tervbe vett napirendjét, a jegyzőválasztást s az üresedésben levő többi bizottsági helyek betöltését. Az összeférhetlenségi törvényt revideáló bizottság új tagjának, hír szerint, Szivák Imrét fogják megválasztani.

Pártértekezlet. A függetlenségi és negyvennyolcas pártnak tegnap este ülése volt Kossuth Ferenc elnöklésével. Az *Adria* szerződését s a földmívelési költségvetést tárgyalták. Egyiket sem fogadták el. Az *Adria* szerződésénél főleg azt kifogásolták, hogy az állam tíz évre köti meg a kezét. A földmívelési költségvetés előadója Barta Odön volt, ő is fog a Házban a párt nevében fölszólalni.

A miniszterelnök Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök a hét folvámán — valószínűleg szombaton — ismét Bécsbe utazik, mely alkalommal a királyi kihallgatáson fogadja. A kormányelnök utazása összefügg az osztrák politikai alakulásokkal.

Országgyűlés. Tegnap tudósításunkat kiegészítjük a következőkkel: A képviselőház tegnap esti ülésén az egyes tételknél felszólaltak még Lakatos Miklós, Lukács Gyula két ízben is (a tengeri hajózásról), Lázár Menyhért (a székely vasutak kiszélesítése érdekében), Mezei Mór (a vidéki malmoknak adandó kedvezményekről). Az ülés végén Ugron Gábor a csongrádi plebános ügyében interpellált, megtorlást kérve az esetre, ha Hegyi Antal személyes szabadsága minden ok nélkül megsértetett volna. Plossz Sándor igazságügyminiszter előleges válaszul azt jelentette ki, hogy ha a törvényes előírások nem lettek volna betartva, amiről hiteles információkat fog beszerezni, a bírói függetlenség veszélyeztetése nélkül intézkedni fog, kellő elégtételről.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 31.

A képviselőház mai ülésén a kereskedelmi költségvetés vitáját folytatták.

Szólottak Molnár Jenő és a Háznak egy rég nem hallott tagja, Molnár Antal is felszólalt, a rendezett tanácsu városok tisztviselői számára vasúti kedvezményeket kérve.

Szólottak még Endrey Gyula, Major Ferenc, Kubik Béla, Radocza János és Szalai Károly.

A képviselőház ülése.

Tallán Béla elnök az ülést megnyitva, az előző ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után bejelentette az időközben érkezett irományokat.

A kereskedelmi költségvetés.

— A részletes tárgyalás. —

A vasutaknál

Molnár Jenő szerint Magyarországon önálló vámterület iparról és kereskedeletről beszélni nem lehet. Fölhozza, hogy az ő beszédére, melyet az általános vitánál mondott, a miniszter nem is reflexiót. A minisztertől önállóbb vasúti politikát kér. Kéri a minisztert, hogy a vicinális banketteket szüntesse be, mert ezek után a bankettek után ren-

desen megváltoztatják a hivatalos jegyzőkönyveket. Kéri a minisztert, hogy vegye revízió alá a vicinálisok menetrendjeit.

Molnár Antal (Általános csodálkozás. Felkiáltások a szélbalon: Ohó! Ohó!) a képviselőház és a kormány figyelmébe ajánlja a rendezett tanácsú városok tisztviselőinek azon kérvényét, hogy ők is épüly részesüljenek vasuti kedvezményekben, mint az államtisztviselők. Ennek a kérsnek elütésére nem ok az, hogy már az előző kormány egy minisztertanácsa elutasította ezt a kérelmet. Hiszen nem muszáj egy helytelen miniszteri határozathoz ragaszkodni.

Kubik Béla: Ez már helyes.

Endrey Gyula először Mezei Mórral polemizálva kijelenti, hogy a kormány vasutpolitikája, mely mindent Budapest felé terel, nem engedi érvényesíteni a vidéki gőcpontokat. Mezei a lipótvárosi kaszinó ablakából nézi az állapotokat. Igenis, a kormány nem folytathatja azt a vasuti politikát, hogy a budapesti nagy malmok kedvéért agyonüsse az egész magyarországi vidéki malomipart. Szomorú dolog volna, ha egyedül a budapesti nagy malmokra volna bízva, hogy a gazdák buzatermését limitálják. A kereskedelmi miniszternek felpanaszolja azt a méltánytalan eljárását, melyet az államvasutak a hódmezővásárhely-makói vasut ellen elkövetett. Hódmezővásárhely és Makó maga akarta a saját költségén akarta azt a vasutat felépíteni, de a kereskedelmi miniszter azt mondta, hogy nem adja meg az engedélyt. Olyan egyeseknek azonban adták engedélyt, akik az érdekeltséget akarták kihasználni. Ekkor a három szomszédos törvényhatóság kérte a vasut kiépítési engedélyt. Egy excellenciás képviselő akkor azt mondta, hogy hódmezővásárhely-makói vasutra ők sohasem kapják meg az építési engedélyt, mert ez az államvasutak érdekébe ütközik. És csakugyan hiába volt minden deputációzás, nem adták meg az engedélyt. Kéri a kereskedelmi minisztert, hogy százezer magyar gazdaember közlekedési érdekeit vegye figyelembe. (Helyeslés.) További beszéde folyamán fölemlíti, hogy az Adriával való szerződés megújítására vonatkozó javaslat benyújtása nem helyes módon történt, mert azt a kereskedelmi költségvetéssel együtt kellett volna tárgyalni. A költségvetést nem fogadja el.

Major Ferenc a vasuti alkalmazottak anyagi javadalmaszát kevesli. Például egy vasuti raktárnoknak, — aki kell, hogy intelligens ember legyen, — évi fizetése 420 forint, melyből levonásokat is eszközölnek. Már most, hogy lehet ebből megélni. A női vasuti alkalmazottak részére is fizetésemelést követel. Fölemlíti azt a tisztátalanságot, mely a vicinális vasutak állomásain és kupéiban uralkodik, terjesztvén az által a fertőző betegségeket. Ezt így tovább tűrni nem lehet. Rámutat arra is, hogy a helyi érdekű vasutak kiépítésénél teljesen figyelmen kívül hagyták a székelység érdekeit. Elkövetkezett pedig már az az idő, hogy komolyan foglalkozzunk a székely kérdéssel és megakadályozzuk, hogy évenként harminc-negyvenezer székely vándoroljon ki az országból. (Ugy van! Ugy van!) Ő is követeli a gyergyói vasut kiépítését. A vidék nagy népessége, szépsége, terményeinek értékesíthetése, sőt maga Borszék fürdő megérdemli ezt.

Hegedüs Sándor miniszter közbeszól.

Major Ferenc: Jobban ismeri ő ezt a vidéket, mint maga a miniszter, azért e tekintetben sem nem vár, sem nem kíván közbeszólást, mely az ő tárgyilagos felszólalását megzavarja. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés az ellenzéken.)

Rabdocza János, Endrey Gyula felszólalásával szembe pártfogásba veszi a budapesti malmokat, mert azok virágzása országos érdek. A mult évben szóba jött, hogy a nyugoti pályaudvar elhelyezik. A miniszter erre azt mondta, hogy ebből nem lesz semmi. Most arra kéri a minisztert, hogy a VI. kerület fejlődése érdekében a nyugoti pályaudvar műhelyeit és szénrakodását sürgősen helyeztesse el.

Kubik Béla azt fejtegeti, hogy amit Mezey Mór mondott a fővárosból való szénszállításra, abban nincs igazsága. Beszél a szabad és mérsékelt árujegyek intézménye ellen és arra kéri a minisztert, hogy senkinek se adjon, sem kedvezményes, sem szabad-jegyet. (Helyeslés a szélbalon.)

Szalay Károly felszólalásának tárgyát a vasuti tisztviselők túlterheltsége képezi. Egyes tisztviselők 36 óráig is munkában vannak. Ez a túlterheltség oka igen gyakran a vasuti szerencsétlenségeknek. Erről valamit tenni kell. (Helyeslés.)

Az ülés tovább folyik.

Apponyi ünneplése.

— Az interparlamentáris konferencia. —

Budapest, jan. 31.

Az interparlamentáris konferencia magyar tagjai tegnap a képviselőházban lelkes tüntetéssel ünnepelték vezérüket, gróf Apponyi Albertet. Ez az ünneplés köszönet volt azért a hatalmas beszédért, melyet gróf Apponyi a Párisban tartott konferencián mondott, dicsőséget szerezvén azzal a magyar névnek és nemzetének.

Nobel Albert svéd mérnök, a dinamit feltalálója, tudvalevőleg alapítványt létesített, melynek százezer forintos évi kamatját az alapító inenciója szerint annak a személynek, vagy testületnek adják, amely legnagyobb sikert ért el a világbéke érdekében. Az odaítélés joga a norvég stortingot illet, amely a nemzetek ajánlatairól dönt. A norvég bizottság az interparlamentáris unióhoz is fordul, hogy tegye meg javaslatát, kit tart díjazásra méltónak a béke ügyében tett szolgálataiért. Az interparlamentáris konferencia magyar csoportja ebben a dologban tegnap gróf Apponyi Albert elnöklésével a képviselőházban ülést tartott, amelyen **Szell Kálmán** is megjelent. A konferencia tagjai gróf Apponyi ünneplésére használták föl a mai értekezletet. Emlékalbumot adtak át ugyanis gróf Apponyi Albertnek, köszönetül azért a működéséért, amelyet a párisi konferencián — minden magyar ember büszkeségére — kifejtett. Az album címlapján ez a fölirat van:

Gróf nagyapponyi Apponyi Albert, Az Interparlamentáris Konferencia Magyar Csoportja Naggyeremé Elnökének.

Az 1900. évi párisi Interparlamentáris Konferencia magyar tagjai.

A táblát az Apponyi-család címere ékesíti. Belül kutyabőrre irt fölirat van, amelynek ez a szövege:

Mélyen tisztelt Elnökünk!

Szeretett barátunk!

A bucsuzás órájában lelkes hálával fordulunk feléd, mely hazafias büszkeségünkben lakad. Elragadó ékesszólásoddal, szelened kincseivel, lelked lendületével dicsőséget hoztál ismét a magyar névre! Szereplésed a világ parlamentjének mikrokozmosza előtt hódítás volt, hódítás a szó legnemesebb értelmében. Te adtál tartalmat a vitának, szárnyat a tanácskozásnak. Szózatod tiszteletet gerjesztett a magyar Góiusz iránt, melynek oly hivatott képviselője vagy! Ezeket elmondanunk, mielőtt elszélednénk, nemesak lelki gyönyörűség nekünk, hanem, úgy érezzük, erkölcsi kötelességünk is. Nemes idealizmusod diadalt aratott s megtermékenyítette a gyülekezet lelkét. Gratulálunk ehhez, nem is neked, hanem a magyar hazának. Páris, 1900 augusztus 2-án. (Aláírások.)

FŐVÁROS.

Szabályrendelet a vizről.

— A főváros közgyűlése. —

Budapest, január 31.

Rendkívüli közgyűlése volt tegnap a főváros törvényhatóságának. Az 1897-ben egyszer már elfogadott vízszolgáltatást megállapító szabályrendeletet tárgyalták újra.

Amióta a káposztásmepyeri, szentendrei, dunakeszi, szigetmonostori Dunaparton kutak épültek a fővárosi végleges vízművek céljaira, örökösén tárgyalják ezt az új szabályzatot, amelytől igen sok jót és üdvöset várnak. Várják a háziurak: a vízadó csökkentését, a vízdíjaknak a lakókra leendő átruházását, a vízmérő végleges kiküszöbölését; a lakók: a jó, bőséges, tiszta ivóvizet; a vízcsapok gyakori vizsgálatával járó alkalmatlankodás végét; a hatóság: azt a több jövedelmet, amelyből a vízművek emelkedő költségeit fedezhesse.

Ennyi minden jót várnak az új szabályrendeletől, amely minden sokoldalú megiontolás dacára még ma sem felel meg — sokak igényének. Mindamellett a közgyűlés rövid vita után elfogadta a szabályrendeletet azokkal a módosításokkal, amelyeket a boltügyminiszter kívánt.

Csupán azt mondták ki, hogy a kaszárnyáknak nem adnak kedvezményes vizet. Az elfogadott szabályrendeletnek a nagyközönséget közvetlenül érintő részeit a következőkben adjuk közre:

Minden háztulajdonos — a külbelki földszintes házakat kivéve — köteles a vízvezetékét házában berendezni. Ezzel szemben azonban a főváros nem vállal felelősséget azért, hogy a bevezetett vízvezeték minden alkalommal használható is lesz.

Ha azonban a vízszolgáltatás bármilyen rövid időre megakad, az igazgatóság előre értesíti a háztulajdonosokat, akik a kellemes eseményt kötelesek azonnal a lakókkal közölni.

A szabályzat nagy részletességgel előírja, hogy a magánvezetéseket a házban miképp kell megépíteni. S e pontnál végre lesz egy olyan intézkedés is, amely a rosszul működő vezeték kicserélését teszi felelőssé a vízparasztlásért, nem pedig a háztulajdonost, vagy éppen a lakót. És e tekintetben a hanyag iparosra meglehetősen szigorú büntetést szab.

A vízhasználatra is megfelelő intézkedéseket tartalmaz az új szabályrendelet, amelyek közül fontos, hogy a vízvezeték csak rendkívüli okokból zárható el, fagy ellen való védekezés céljából csakis éjszakára. A vízparasztlásért a háztulajdonos, de a lakó is felelős, ha a parasztlás rábizonyul.

Helytelen az az intézkedés, de már nem változtatható, hogy a vízvezeték az igazgatóság alkalmazottai reggel kilenctől este hét óráig vizsgálhatják. Teljesen elég lett volna, ha télen 3, nyáron 5 óráig járnak be a lakásokba. Este felé a legtöbb lakó — különösen nyáron — szeret kissé távozni is a lakásból. A magára maradt, tájékozatlan cselédhez azután bárki is bekopoghat azon a címen, hogy ő vízvezeteki szerelő. Vagy még helyesebb lenne esetleg utólagosan a tanács részéről annak a kimondása, hogy minden vizsgálatnál a szerelőt vagy ellenőrt a házmaster köteles a lakáshoz kísérni és bejelenteni.

A vízdíj megállapítása tekintetében sok eltérés van a mai szabályrendeletől. Ezek között fontos, hogy a lakásnak nem használt pince és padlás után, ahol vízvezeteki csap nincs, nem kell vízdíjat fizetni; az üresen álló lakások után kirótt díjat pedig törlik.

A vízszolgáltatás dolgában (vízdíjak, vízmérőhasználat és vizsgálati díjak, felszerelési költségek kivetése, behajtása dolgában) elsőfokú hatóság a kerületi előljárárság, másodfokú a tanács, harmadfokú a közigazgatási bíróság. A sérelmes határozatok ellen 30 nap alatt kell fölebeznit.

A szűrt víz ára köbméterenkint 16 fillér, a szűretlené 10 fillér; a Duna-jobbparti magas területeken a szűrt víz köbmétere 20 fillér.

Az épületekben a rendes nagyság helyiség (40 négyzetméterig) évi vízdíja 3 kor. 20 fill.; azonfelül minden 10 négyzetméter után 80 fillér; fürdőszoba 12 kor. vízdíj alá esik; klozettért 6—12 korona; ló és szarvasmarha darabonkint 3 korona, szamar és öszvér 150 fillér, sertés, kecske, juh 70 fillér, hintó, bérkocsi, társaskocsi, általában minden személyszállító jármű (eszerint a bicikli is?) 6 korona évi vízdíjat fizet. Végül külön díjakat állapít meg az udvarra, kertre, üvegházakra, szökőkutakra és közutakra.

— A középiskolai tanulóiifjúság és a városiport. A boltügyminiszter és az országos közegészségügyi tanács fedezte föl, hogy a középiskolai tanulóiifjúság egészség- és városiport között kapcsolat van. Az ifjúság a mesterséges jégpálya területén játszik egész nyáron át, a közegészségügyi tanács pedig konstátálta, hogy az a terület tavasszal nedves, nyáron poros s így egészségtelen. A boltügyminiszter erre felhívta a fővárost, hogy az ifjúság érdekében javíson az állapotokon. A főváros, jeleüti ma a leiratura a mérnöki hivatal, nem tehet semmit. A mesterséges jégpálya területét a porképződés ellen hiába gyepesítendék (amintnogy már megpróbálták), a pázsitot hamar szétrugják a football csapatok. Azt az egy helyet engedték át footballozóknak s a porképződést csak a labdarugójáték kiküszöbölésével akadályozhatnák meg. Ezt azonban a mérnöki hivatal nem javasolja. Inkább meg fogja próbálni, hogy öntözéssel nem lehetne-e a port csökkenteni.

— A Dunapart bérlete. A mérnöki hivatal a folyó évre kiosztotta a kibérlehető Dunapartot. A pesti oldalon 4922, a budai oldalon 3443 folyó méter partot, a dangovári hajók részére 1570 folyó métert szakaszt adtak bérbe. A bérletből kiesett a

Dráva- és Wahrmann-utca közötti szakasz, amelyet az idén alakítanak át rakodóparttá.

Szabott arak a vásárcsarnokban. A vásárcsarnokok igazgatósága ma elrendelte, hogy a kiskereskedők, koták kötelesek az egyes cikkek árát kiügyesíteni. Az igazgatóság azt akarja ezzel elérni, hogy ugyanazt az árut minden vevő egyforma árban kapja meg. Az alku tenát ki legven zárva.

VIDÉKI KÖZIGAZGATÁS.

Jászberényi levél.

Jászberény, jan. 30.

Városunkban huzamosabb idő óta csaknem teljes politikai csend uralkodott. Ez az állapot öszintén szólva sokban hozzájárult a Bánffy-rendszer alatt ketté vált polgárság kiengeszteléséhez. Az előjelek arra engedtek jogosan következtetést vonni, hogy a nyugodt hangulatot a várva-várt békekötés fogja követni.

Sajnos azonban, hogy az utóbbi napok eseményei által a politikai és nálunk ettől elválaszthatatlan társadalmi békes megegyezés elé újabb akadályok lettek gördítve, melyek alig hárithatók el. Az ellentétek kielesítéséhez nagyban hozzájárult azon körülmény, hogy a régi rendszer táborára jelöltogdosó társasággá alakult át és mint hírlík sikerült is *Almásy Géza* volt főispánnal bizonyos fentartásokkal — melyek csak később hozhatók nyilvánosság elé — a jászberényi jelöltségre vonatkozólag ideiglenes megállapodást létesíteni.

Ezen előzmény után *Apponyi* gróf rendíthetlen hívei, akik jelenleg a választók 9 tizedrészét képezik, azon meggyőződésre jutottak, hogy a régi rendszer vezetőivel, kik ez idő szerint már sereggel nem rendelkeznek a tisztességes békekötés lehetelen, kénytelenek nyugodtan bevárni a történéseket, melyek föltétlenül a régi rendszer vezetőinek visszavonulását fogják eredményezni. Ha öszinték és igazságosak akarnak lenni, el kell ismerniök, hogy az új rendszer hívei a békeség okáért a legnagyobb előzékenységet tanusították és elmentek addig a határig, ameddig önmegaláztatás nélkül elmehettek. Amde mit tapasztaltak a lefolyt két év alatt, lássuk csak röviden.

A régi rendszer hívei a mult városi képviselőválasztások alatt etetés itatással és a terrorizmusnak minden nemével megakadályozták az új rendszer híveinek érvényesülését. Így történt azután, hogy a képviselőtestületbe olyan egyének kerültek, akik a város ügyeinek intézéséhez egyáltalán nem értenek, arra nem hivatottak, a város érdekei iránt érzékkel egyáltalán nem bírnak és csak arra jök, hogy a vezető urak kielégíthetelen magánérdekeik tuskönbokron át előmozdítsák. Hoztak nem egy olyan határozatot, melyeket a város közönsége még évek mulva meg fog sínyleni. De ezeket most hallgatással mellözöm, mert a belügyminiszter azon határozatokba valószínűleg be fog tekinteni, ezuttal csak azt akarom kimutatni, hogy a képviselőtestület, működését az új rendszer hívei nem gátolták. Atengedtek minden hivatalt a régi rendszer híveinek; még csak egy bizottsági tagságot sem töltenek be, igaz, hogy ilyenell meg sem kináltattak, mert aligha nem okok foroghatnak fenn a jogos és mulhatlan megkivántató ellenőrzéstől mit tartani.

Ilyen körülmények között a politikai eszélyesség azt hozná magával, hogy a hatalom letéteményesei, ha ugyan a város érdekében ohajtanak munkálni, hogy a közügyek intézésétől jogtalanul teljesen kiszorított ellentél érzékenységet kíméljék. Ezt azonban nem cselekszik meg, hanem ellenkezöleg az új rendszer híveinek legérzékenyebb oldalát gróf *Apponyi* személyét igyekeznek méltatlanul érinteni. Ugyanis a régi rendszer által tentartott *Jászberény és Vidéke* című helyilapban, mely ugyan csaknem minden társadalmi körből ki van tiltva és aligha rendelkezik egy tucat előfizetővel, a gróf jövö szándékairól áhíreket terjesztenek és azt olyan formába öntik, hogy jóézésű magyar ember arcpírulás nélkül el nem olvashatja.

Ezzel természetesen gróf *Apponyi* elkedvetlenítésé számítanak. A tábornok urak azonban nem ismerik a helyzetet vagy nem ismerik gróf *Apponyi* és még kevésbbé a választó közönség részének rendíthetlen hűségét gróf *Apponyi* személye és valódi

szabadelvű politikája iránt, vagy el vannak bízva kodva és tisztán a leendő választási elnökre helyezik reménységüket, ki a régi rendszer táborából fog kikerülni, mert a központi választmány tagjai egytől-egyvíg ahhoz az iskolához tartoznak. De nem képzelhető, hogy ez a számítás beüssön, mert a kuriai bíraskodási törvény keretében a választás eredményét jogtalan visszavetésekkel és egyéb meg nem engedett eszközökkel büntetlenül megkorrigálni nem lehet.

A lentiekből kitünik, hogy a politikai és társadalmi békét az új rendszer hívei a közügyek intézésétől jogtalanul történt mellötzetésük dacára komolyan és öszintén akarták megteremteni, de ebbeli törekvésükben minden alkalommal megakadályoztattak. Ha tehát a pusztító vihar ismételen tomolni fog e város közéletében, azért a felelösség egyedül a régi rendszer tábornokainak roskatag vállaira fog nehezedni, kik a magyar haza legkiválóbb flainak egyikétől e város büszkeségétől és jövö felvirágzásának egyetlen reménységétől szeretnék megosztani. Hiába áll ezen nemtelen cél szolgálataiban párját ritkító alacsony színvonalon álló pártlapjuk, az igazságot elhomályosítani igen, de elnyomni még senkinek sem sikerült.

(Szabolcsmegyéből) Gróf *Pongrács* Jenőnek, a Szabolcsmegyei Gazdasági Egylet elnökének lemondása folytán ma közgyűlés volt, amelyen elnöké gróf *Vay* Tibor thassi nagybirtokost egyhangulag megválasztották.

TÁVIRATOK.

A Reichsrath megnyitása.

Bécs, jan. 31. A Reichsrath ma délelött 11 órakor tartotta megnyitó ülését. *Weigel* korelnök, mielőtt székét elfoglalta volna, letette az esküt, azután az összes képviselők letették a fogadalmat a császár iránt való hűségre, az alaptörvényekre s kötelességeik teljesítésére. Délután egy órakor az urakháza tartott ülést. Az uralkodó február 4-én fogadja a törvényhozás mindkét házát a Hofburgban a *megnyitó trónbeszéd* meghallgatására. A Reichsrath február 6-án tartja legközelebbi ülését.

De Wett a Fokföldön.

London, jan. 31. *Kitchener* lord jelenti Pretóriából: *Smith-Dorrien* a bur csapatok szétvérese után visszaérkezett Carolinából. Visszatérőben néhány kisebb ütközete volt az ellenséggel. Az angolok részén elesett négy ember és megsebesült egy tiszt és 17 ember. *Knox* tábornok Tabanchutól északra 40 mértföldnyire harcba keveredett De Wett seregével. De Wett még egyszer be akart törni Fokföldre. Közelebbi részletek még nem érkeztek a harcról. Egy bur csapat benyomult Boysburgba és némi kárt tett a modderfonteinai és vanrhynsi bányákban. Marais parancsnok és két bur katona az angolok fogságába esett.

A

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap este nyolc oldal terjedelemben

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva	
Egy hónapra	1 korona — fillér
Negyed évre	2 " — "
Fél "	6 " — "
Egész "	12 " — "
Vidéken, postai küldéssel:	
Egy hónapra	1 korona 20 fillér
Negyed évre	3 " 60 "
Fél "	7 " — "
Egész "	14 " — "

Egyes szám ára 4 fillér.

Kapható minden dohánytözsdeben.

Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése lejár, arra kérjük, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fönnakadas ne történjen.

Különösen figyelmeztetjük tisztelt előfizetőinket, hogy egy az előfizetés megújításával, valamint minden reklamació, lakhelyváltozás és a lap szétküldésére vonatkozó egyéb felszólalással egy címszalagot mellékelni sziveskedjenek.

NAPIHIREK.

Budapest, január 31.

(A Dunáról.) A földmívelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához ma érkezett jelentések szerint a Dnnán tegnap Pozsonynál, ma reggel pedig Győrben megindult. A víz Győríg jégmentes. Az áradás egyre tart s Budapesten tegnap óta 16 centiméternyi emelkedés mellett a víz mai magassága 186 centiméter. A fővárosnál nagyobb csuszamlás történt, lassu zajlás mellett a jég lecsuszott a Ferenc József-hídegen s onnan lefelé Budafok határáig a víz jégmentes. A jég Budapesttől Ujvidékig áll, innen lefelé Ujvidék és Orsova között zajlás állt be, a Kazán-szorosban erős jégtorlasz támadt, amely a vizet jelentékenyen megduzzasztotta. A horvát folyók közül a Dráva Varasd és Zákány között zajlik, épp úgy a Száva Mitrovicától lefelé torkolatáig.

(Fraknoi kinevezése.) A király dr. Fraknoi Vilmos arbei választott püspök, szent-jobbi apát és a Magyar Tudományos Akadémia igazgató tanácsának tagját, a kiváló történetírót, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjévé öt év tartamára kinevezte. Kinevezettek továbbá a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjének helyettesévé *Szalay* Imre, a Magyar Nemzeti Muzeum igazgatója, továbbá felügyelőkké dr. *Krenner* József, dr. *Fejérváthy* László, dr. *Horváth* Géza, a Magyar Nemzeti Muzeum igazgató örei, dr. *Jankó* János, a Magyar Nemzeti Muzeum öre, *Kammerer* Ernő, az Országos Képtár kormánybiztosa és *Radács* Jenő, az Országos Magyar Iparművészeti Muzeum igazgatója, végül a főfelügyelőség előadó titkárává, dr. *Schönherr* Gyula, a Magyar Nemzeti Muzeum öre szintén további öt év tartamára.

(Korányi jubileuma.) *Korányi* Frigyes egyetomi professzor, a magyar orvosi tudomány büszkesége, most márciusban ünnepli orvosi működésének tésztázados évfordulját. A professzor volt tanítványai és tisztelői körében mozgalom indult meg, hogy ezt az ünnepet méltóan üljék meg. Részt vesznek az ünnepben nemcsak az egyetem, mindazok a tudományos egyesületek, amelyeknek *Korányi* elnöke vagy tagja. Volt tanítványai a mozgalom vezetésére *Bókay* Arpád egyetemi professzort kérték föl, aki maga is *Korányi*nak tanítványa volt.

(Segítség.) Gróf *Károlyi* Sándornak és családjának nemes példáját egymásután követik főuraink. Ma *Wenckheim* Frigyes kétezer koronát küldött a népnyha javára. E mellett a szegény munkásemberek sem maradtak el, akik filléreiket áldozzák éhezö embertársaik javára. A budapest-józsefvárosi légszeszgyár munkásai gyűjtést indítottak a szegényei javára s valamennyi munkás hozzájárult a gyűjtéshez, úgy hogy 78 korona 70 fillér gyűlt össze, amely összeget elküldték a józsefvárosi előljátósághoz. *Andreázi* Ernő Nagy-Tapolcsányból 4 korona 40 fillért küldött a Podmaniczky-utcai kenyérszotók számára.

(Oreg honvédek segítsége.) Az országos honvédségítő egyesület tegnap a képviselőházban felügyelő-bizottsági ülést tartott, melyen báró *Bohus* Zsigmond v. b. t. t. főrendiházi tag elnöklésével jelen voltak báró *Harkányi* Frigyes, *Thaisz* Péter báró *Podmaniczky* Frigyes *Nedeczky* István és mások. A jegyzőkönyvet *Déry* Béla titkár vezette. A mult ülés jegyzőkönyvének fölolvása és hitelesítése után tíz évi számadások felülvizsgálására *Vargics* Gyula orsz. képviselőt és *Thaisz* Péter bizottsági tagot küldték ki. Ezután a január folyamán beérkezett kérvényeket vették tárgyalás alá s több mint másfélszáz folyamodót részesítettek összesen 2200 korona segítségével.

(Gyászmise Viktória királynőért.) Az angol királynő halála alkalmából február 2-án, szombaton gyászmisét tartanak a kálvin-téri református templomban. A gyász-istentiszteletről a budapesti angol főkonzulátus következő francia nyelvű értesítést adta ki:

Un service funébre pour feu sa très-gracieuse majesté, Viktoria, reine du royaume-uni de la grande bretagne et d'irlande, impératrice des indes, sera célébré le samedi deux tévriees 1901, á onze heures précises du matin dans l'église réformée de la place calvin á Budapest. Consulat-Général d'angleterre. Budapest, 28. janvier 1901.

(Uj posta gyűjtőhely.) *Hegedüs* Lajos l. ker. Országház-utca 16. sz. alatti üzletében február hó 1-étől új posta gyűjtőhelyet állít fel a postagazgatóság, amelyben ajánlott küldeményeket és 400 korona értékig terjedő csomagokat vesznek fel naponta 8—12 és 2—6-ig.

(Merénylet egy olasz képviselő ellen.) Nápolyból sürgönyzik, hogy *Rondani* szocialista képviselőt, amikor egy gyűlésen beszélni akart, egy munkás törrel orvul súlyosan megsebesítette.

— (Borvizsgálók.) Még 1893-ban törvényt hoztak a mesterséges, magyarul a hamis borok készítésének és eladásának eltiltása tárgyában. Ekkor teremtették meg a borvizsgáló-bizottságokat is, amelyek azóta nagy szolgálatot tettek az emberiség ama részének, amely nem veti meg a szőlőt hámozott állapotban. — A borvizsgáló-bizottságokat minden esztendőben kinevezi a földművelésügyi miniszter, a jelen esztendőre, — mint a hivatalos lap közli, — a miniszter kinevezte a budapesti borvizsgáló-bizottságba Agoston József királyi tanácsos országgyűlési képviselőt, Forster Gézát, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóját, Görgey Gyula cs. és kir. kamarás tályai földbirtokost, Lindmayer Ferenc székesfehérvári törvényhatósági bizottsági tagot és Szily Pongrát országgyűlési képviselőt;

a kolozsvári borvizsgáló bizottságba pedig: báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás országgyűlési képviselőt, Szmay Ferenc földbirtokost, dr. Szentkirályi Akos gazdasági tanintézet igazgatót, Tokaji Lászlót az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkárát és — Weisz Józsefet, az Erdélyi Pinceegyesület igazgatóját.

— (A becsületrend hölgyei.) A francia becsületrendnek, mint most megállapították, ötven nőtagja van. Amikor a francia kormány a francia kongregációk vagyonát akarja konfiskálni, jól esik meg tudnunk, hogy az ötven közül csak 19 a világi nő, 31 Isten szolgálatának szenteli életét. Az asszonyok közül a becsületrend legidősebb tagja Juliette Dodu, aki 1878-ban kapta. Juliette Dodu a francia vitézségi éremnek is a tulajdonosa. Ezt a nagy német-francia háborúban érdemelte ki, amikor lélekjelenlétével és bátorságával, mint pithiviersi távirónő, a porosz vezérkarnak egyik táviratát felfogta. Az alig huszéves leány ezzel egy egész francia hadtestet mentett meg.

— (A gyermekek.) Félhivatalosan jelentik: A belügyminiszteriumban immár befejezték a lelcény országos rendezésére vonatkozó törvényhozási munkát előkészítését. A nagyfontosságú, korszakos törvényjavaslatot Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter nemsokára be fogja terjeszteni a Házhoz alkotmányos tárgyalás végett.

A törvényjavaslat az állami gyermekmenedékről szól. Az első szakasz kimondja, hogy az állam a talált, valamint a hatóságilag elhagyatottak nyilvánítt, hét éven aluli gyermekek védelmére Budapest székesfővárosban és az ország különböző vidékein állami gyermekmenedékhelyeket (telencintézeteket) állít fel. A vidéki intézeteket rendszerint olyan helyen, hol bábaintézet van s ahol a gyermekmenedék életképes működését a helyi társadalom humanitárius tevékenysége megfelelően biztosítja. Azonban az állami gyermekmenedék falain belül csupán a beteg, gyenge fejlettségű, különösebb ápolást és orvosi gondozást igénylő gyermekek maradnak: a többiek rendszerint az intézetben kívül helyezik el. Az intézetek építkezési és felszerelési költségeit az immár e célból létező alapítványokból, a tartási költségeket pedig az országos betegápolási alaphoz fedezik, úgy hogy ez a nagyszabású országos intézmény az állam minden újabb megterhelése nélkül létesíthető. A belügyminiszter felhatalmazást nyer, hogy az állami gyermekmenedékhelyek szervezetét, az ezekben, illetőleg ezek közvetítésével, valamint a hasonló célú jótékony magánintézetek és egyesületek közreműködésének igénybevételével az országos betegápolási alap terhére elhelyezett gyermekek gondozásának, ápolásának, nevelésének és felügyeletének módját, végül az állami és társadalmi tevékenységnek e téren szerves összeköttetésbe hozatalát rendeleti uton szabályozza és a rendeleteken idővel szükséges módosítást foganatosíthassa.

A javaslat megokolása kifejti, hogy a nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről szóló 1898. XXXI. t. c. a gyermekmentést lényegileg állami föladattá tette s hatása olyan, hogy rövid másfél év alatt oly mértékű öltött az elhagyott gyermekek gondozása, hogy a belügyi tárca, illetőleg az országos betegápolási alap 1901. évi költségvetésében már 2,323.200 korona összeget irányzott elő Széll Kálmán, részben az első budapesti gyermekmenedéken, részben a Fehérkereszt-lenccházegyesületnél ápolott gyermekek gondozási, ápolási és nevelési költségeinek fedezésére. A belügyminiszter többé nem tartja felelősségével összeegyeztethetőnek, hogy ily összegek felelőség nélküli gyűlöletű közlegekkel kereltessenek. Eljött az ideje

annak, hogy az elhagyatott gyermekek ápolása államilag történjék.

— (Az angol király magyar rokonai.) A lapok megemlékeztek már arról, hogy VII. Edvárdnak, az új angol királynak, Magyarországon rokonai vannak. — VII. Edvárdnak vérszerinti rokona Paksy József zsákai (biharmegyei) földbirtokos, aki jelenleg Kassán kir. ítélőábról főúrvész, felesége: gróf Rhédey Erzsébet révén. — Tudvalevő dolog ugyanis, hogy az angol király ez idő szerinti legidősebb fia a yorki herceg Teck Mary (Viktória) magyar származású hercegnőt vette el feleségül, aki bámulatos szépségével az uralkodóház egyik legérdekesebb alakja. A fiatal hercegnő Londonban nevelkedett, úgy kerülvén az udvarhoz, ahol megismerkedett a yorki herceggel, aki 1893-ban nőül vette. — Teck Mary hercegnőnek pedig anyai ágon nagyanyja volt Rhédey Klaudina grófnő, később württembergi hercegnő, aki a magyar Rhédey grófi család tagja volt, mely család utolsó férfi tagja, Rhédey Gábor bihari (zsákai) földesúr volt, kinek halálával (1898.) a Rhédey-családnak magva szakadt. Rhédey Klaudina württembergi hercegnő pedig unokatestvéré volt gróf Rhédey Zsófiának: Paksy Józsefné Rhédey Erzsébet édes anyjának. A rokonság tehát elég közeli s teljesen és tisztán vérségi. Rhédey Klaudinának morganatikus házasságából származott gyermekei később a Teck hercegi rangot kapták hohenhauzi előnévvel. A Rhédey-család ősei különben régi erdélyi fejedelmi családból származtak s Rhédey Klaudina atyja, László mindent el is követett, hogy ezt bebizonyítsa. Gazdag levéltárat gyűjtött össze erre vonatkozólag, de munkája bevégezésében hirtelen halála — egy vadászat alkalmával leestett lováról, halálos sérüléseket szenvedve — megakadályozta. A yorki herceg magyarországi rokonával a levelezést ienn is tartotta. Ebből a rokonságból egyenesen leszármazott rokon ez idő szerinti csak Paksy Józsefné, sz. Rhédey Erzsébet, aki a Rhédey-család birtokait is örökölte. Tekintettel tehát arra, hogy Rhédey Klaudina apja s Paksy Józsefné anyja édes testvérek voltak, meg van állapítva a rokonsági kötelék VII. Edvárd király és bihari rokonai közt.

— (A népiskola tanterve.) Az országos közoktatási tanács állandó bizottsága e hó 29-én tartott ülésében dr. Beöthy Zsolt elnöklésével megkezdte az osztatlan elemi népiskolai tanterv kérdésének tárgyalását. Az állandó bizottság már 1899-ben elkészítette a hattantatóju osztott népiskola tantervét, melyet jóváhagyás végett fel is terjesztett a közoktatásügyi miniszterhez, hogy ennek döntéséhez képest kezdhesse meg az osztatlan népiskolai tanterv kérdésének megoldását. Wlassics Gyula miniszter ez ügyben véleményétik nyilvánítására hívta fel a királyi tanfelügyelőket és tanítóegyesületeket. E felhívásra 53 jelentés érkezett be, közülük 28-an az egységes, 23-an a külön tanterv mellett nyilatkoztak. E vélemények bekielentvén a tanácshoz, ennek népiskolai szakbizottsága készített róluk összefoglaló jelentést; de konkrét javaslatot maga sem terjeszthetett az állandó bizottság elé, mivel tagjai közül egyenlő számmal voltak az egységes és külön tanterv hívei. Az állandó bizottság mindegyik tagjának hozzászólása után, a szakbizottság előadójának kivételével, egyhangulag az egységes tanterv mellett nyilatkozott s ilvenlül tekinti azt a tantervet, amelyet a teljesen kifejezett hattantatóju osztott népiskola számára már elkészített.

— (Szeged népessége.) Az Alföld szép metropolisának, Szegednek a lakossága — mint a népszámlálás eredménye mutatja — meghaladta a százszázötöt. Szeged egyedülálló város, amely — Budapestnél kívül — dicsekedhetik azzal, hogy százszázötöt több lélek lakja. Szeged lakossága 104,000 körül van s ehhez még hozzácsatolódik a katonaság létszáma, amely 2286-ra rug.

— (Az angol király és az érmelléki bakator.) A nyolcvanas évek második felében, mikor VII. Edvárd angol király még mint velszi herceg Magyarországon járt s egy ízben, gróf Károlyi István vendége volt, történt, mint a Pesti Napló írja, a következő eset:

Asztal fölött a velszi herceg a drága külföldi borok közül mindig csak a «közönséges» asztali borhoz tért vissza. Ebéd végén ki is fejezte kívánságát, hogy élete végeig csak ebből a borból óhajt vinni. De gróf Károlyi István, a házigazda, csakhamar elrontotta kedvét a következő vallomással:

— Sehoh és senkinél nem lehet már azt a bort kapni, fenséges uram, mert ami eddig termelt, azt vagy mind megitták vagy sárkánymódra őrzik, am

pedig ezután teremne, azt mind megette a filloxera. Az érmelléken, ahol ez a bakator termelt, már egyetlen egy tő sincs. S hogy abból a szőlőből, amit ezután ültetnek, fog-e ilyen bor teremni? — nagy kérdés. Nekem magamnak is csak annyi van már belőle, amennyi a nagykárolyi pincében az apámról maradt. Hogy mennyi? — igazán nem tudom magam se.

Gróf Károlyi István jól megjegyezte magának, amit a velszi hercegtől hallott s alig hogy a velszi herceg hazá utazott Angliába, ő is sietett hazá Nagy-Károlyba, ahol rögtön pincemesterét hívatta s a nagy pincébe vitte.

— Hogy állunk azzal az érmelléki bakattal?

— A «családi bortal» méltóságos ur?

— Azzal.

— Hát ugy, méltóságos gróf ur, hogy elég lesz addig, ameddig élünk.

— Jó, jó, de az a kérdés, hogy meddig élünk?

— Hát adjá az Isten, hogy száz esztendeig éljünk; addig se fog elilogyni egészen.

— Nem-e? De hát, ha én nem szándékozom száz esztendeig élni, hanem csak nyolcvanig — mondja csak, mennyit lehetne elvinni belőle?

— Szűken számítva, tíz hektolitert.

— Hát akkor ugy intézze, hogy tíz hektolitert mi előbb vasutra tegyünk s maga is vele fog menni hogy semmi baja ne essék. A többit majd megtudja később.

A tíz hektoliter szerencsésen meg is érkezett Angliába s gróf Károlyi István csak akkor ültetítette a küldeményről a velszi herceget, amikor a pincemester jelentette, hogy a szállítmány olyan állapotban van, amely méltó a «velszi» herceghez. Evék mulva gróf Károlyi István a velszi herceg vendége volt. Akkor derült ki, hogy az angol trónörökös mennyire megbecsüli az érmelléki bakator.

— Kivételképpen, (így szót a velszi herceg gróf Károlyi Istvánhoz) s csak mivel ön itt van, kerül az asztalomra érmelléki bakator, hogy abból vendég is ihasson. Mert máskülönben csak akkor szabad földelni, ha magunk ebédelünk. Nekem se kell más bor s én is ugy osztom be, hogy eltartsón, míg élek.

— (A nizzai püspök becsületrendje.) Egyik táviratunk már röviden hírt adott arról, hogy Msgr. Chapon nizzai püspök visszautasította a neki följajánolt becsületrendet. A levél, amelyet a nizzai püspök ez ügyben a francia kultuszminiszterhez intézett, a következő:

Miniszter ur!

A becsületrend lovagjává való kineveztetésemet olvasom a hivatalos lapban. Midőn irántam való jóakarataért köszönetet mondanék, ki kell jelentenem, hogy a mostani viszonyok között a kitüntetést lehetetlen elfogadnom. Henri, nizzai püspök.

— (Dióssy főhadnagy vallomása.) Megírtuk, hogy Dióssy Viktor ulánus-főhadnagy, aki két hét óta a budapesti helyőrségi fogház foglya, a bizonyítékok sulya alatt megtörve, bevallotta bűnét, holott mindaddig büszkén, dacosan tagadta a szörnyű vádat. A bizonyítékokat Jilek Vince százados hadbíró szerezte össze nagy fáradsággal. A mult héten végre megkerült a döntő bizonyíték is. Szent-Mihály-Uron, ahol Dióssy egy ideig tartózkodott, a lim-lom között ráakadtak arra a három takarékpénztári könyvecskére, ami az ellopott ezredkasszában volt. Amikor már ennyi bűnjel együtt volt, Jilek Károly hadbíró a mult szombatn maga elé kísértette Dióssy Vikort. Megint arra kérte, hogy tegyen beismerő vallomást. A főhadnagy ismét tiltakozott a lopás vádjá ellen. A hadbíró erre megmutatta neki a bűnjelket: a félrevezetésre szánt eredeti távirai blankettát, az utalványokat és szelvényüket és a takarékpénztári könyvecskéket. Dióssy most már nem tagadhatott tovább s tegnap megvallotta, hogy ő lopta el Szilveszter éjszakáján a székestyejvári ulánus-ezred

Éppen most jelent meg!

Gróf TOLSTOJ LEO

Eppen most jelent meg!

*** * * KORUNK RABSZOLGASÁGA * * ***

szenzációt keltő műve. Ara 1 korona 60 fillér, bérmentve 1 korona 80 fillér. Árjegyzékek ingyen és bérmentve. Kapható:

ADLER SÁNDOR könyvkereskedésében BUDAPEST, V. ker., Váci-körut 38. szám és az összes könyvkeres-

kedésekben.

kasszáját. Elmondta, hogy családja, amely már többször kifizette adósságait, legutóbb nem volt erre hajlandó s erre megérlelődött benne a terv, hogy büntés uton szerez pénzt, mert adósságai miatt le kellett volna mondania tisztii rangjáról. December elején eszelte ki tervét s addig várt a végrehajtásával, amíg céljának megfelelő összeg gyűlt össze a kasszában. Vallomása után nagyon megkönnyebbült. A fogházortól azt kérdezte a minap hogy volt-e már Möllersdorfban s milyenek a viszonyok az ottani katonai fegyházban. Azt is mondta, hogy ha kiszabadul, Amerikába vándorol, hogy új életet kezdjen.

— **(Halalos verekedés a császár ünnepén.)** Metzben jelentik, hogy az ott állomásozó német tisztek a császár születésnapján birokversenyt rendeztek, mely nagyon szomorúan végződött. Adam kapitány birkózás közben megütötte Rüger ezredrost. Ennek a fivére, Rüger főhadnagy ezt a sértést úgy torolta meg, hogy több bajtársával a kapitány lakására ment és azt revolverrel agyonlőtte.

— **(Öngyilkosság tíz asszony előtt.)** Debenben Kanya Sándorné 68 éves asszony tegnap délelőtt tíz asszonyt hívott a tégláskert udvarába s azt mondta nekik, hogy várják meg, mi történik a kamarában, de ne merjenek menni. Ezzel bement a kamrába és felakasztotta magát. Az asszonyok nem mertek bemenni, csak a rendőrök vették észre, hogy mit csinált az asszony. Már akkor halott volt.

— **(Katonák és rendőrök harca.)** Kassán tegnapelőtt éjjel a Deutsch-mulatóban a 66-os közös hadseregbeli katonák összeverekedtek a honvédszázadokkal. A rendőrök a honvédszázadok segítségére mentek. Erre nagyobb lett a harc. A rendőrök a 66-osok közé lőttek. Több súlyos sebesülés történt, néhány halálos is. Michonék Arijós 66-os közlegény szerdán délután állítólag e harc miatt felakasztotta magát.

— **(Mégmérgezett család.)** Borzasztó tévedésnek estek áldozatul Dubraván Kohanka Mihály kisbíró s ennek családja. A község határában ugyanis nagy mérvben elszaporodtak a farkasok s az előjáróság a veszedelmes állatot méreggel akarta elpusztítani. Erre a célra a főszerelő alapján sztrichnint szereztek be. Szombaton Keszko János odaváló lakos egy marhát vágott le; ennek a husából vett az előjáróság is, hogy azt megmérgezzék és kitegyék a farkasoknak. A hus átvetélével Kohankát bízták meg, aki, midőn a húst a közszékházra elvitte, egy jó darabot külön levágott és félre tett. Mihók András, a község második kisbírája végezte a mérgezést, aki nem tudta, hogy Kohanka magának szánta a félretett darabot és ezt is megmérgezte. Kohanka még szombat este gyanútlanul haza vitte a húst, melyet a felesége vasárnap délelőtt meg is főzött. Kohanka, a felesége és 2 gyermeke jóízűen el is fogyasztották a mérgezett húst. Vasárnap délután 5 óra tában a község bírúja kereste föl Kohankát, hogy valami utasítást adjon neki; amint a szobába belépett, az egész családot halva találta. A bírú rögtön értesítette az esetről a községi orvost, aki megállapította, hogy sztrichnin-mérgezés történt. A megindított vizsgálat aztán kiderítette, hogy miként történt a szörnyű tévedés.

Apróságok.

— Január 31.

Gróf Tisza István, a fiu önzetlen eljárásán felbuzdulva, az apa, a vén Tisza generális nagyszerű önzetlen tényre határozta el magát.

Lemond miniszteri nyugdíjáról, hogy azt... Fabinyi Teofil annál zavartalanabban élvezhesse.

A burokról meg van írva, hogy a fegyveren kívül értenek a sakkozáshoz is.

Ime, a délafrikai sakktabláról hogy kiütötték a... királynét!

A kereskedelmi költségvetés vitájának folvámán láttuk, hogy milyen hátramaradott ország Magyarország éppen azon a téren, amelynek nagyszerű fejlettségére oly büszkék voltunk.

Ugy látszik, hogy alig van valami kis vasutunk...

A legtöbb szónok legalább vasutat kért a maga pártja számára. Szinte vétek a közszükséget képező vasutépítési buzgalmat holmi vicinális-törvényvel zavarni.

Gróf Lónyay Menyhért regiemeje szülte a családi vasutakat, Tisza Kalmán alatt ezek már pártvasutakká alakultak át. De azért mind a helyi vasutakat is viseli.

Jelszó: «vicinális non sunt turpia.» i.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Mihálovics Ödön ünneplése.** Mihálovics Ödön nem csupán előkelő zeneköltő, de társas életünknek egyuttal rendkívül rokonszenves és figyelemreméltó alakja is. Közismertű szerényesége gátlotta meg abban, hogy harmincéves, diszes pályájának jubileumát megülje. Ezt pótolja a filharmoniai társaság tegnapi hangversenye, melyen Mihálovics egyik nagyszabású zeneművét adták elő s a szerzőt a jelenlevők lelkes ovációkkal vették körül.

Merőben hazai erőkből telt ki a szerdai, VI. hangverseny műsora. Hogy udvariasan a vendégművésznővel kezdjük bírálatunkat: éppen csak az erő hiányzott *Eibenschütz* Riza hangjából s azt kell hinnünk, hogy ez a hiány nem pillanatnyi indispozíció műve volt, hanem állandó jellegű, mert a művésznő tisztán csengő és árnyaim tudó szopránal adta ki a «primadonnai» magasságu hangokat is. Kellemes hangját sokszor — főleg alsó oktávjában — nem is lehetett hallani; csodálva gondolunk arra, hogy a «drámai mag» nélkül szűkülő hanggal énekel — igaz, hogy Amerikában, ahol európai fogalmak szerint minden lebeséges. A magyar (budapesti születésű s egykor ami Operánknál működött) művésznő nem vette magának azt a társadagságot, hogy (Oberon és Fidelio áránál szövegét magyarul tanúja be a számunkra. Különben nagy külső sikere volt (előnyös külseje is hozzájárult), de ráadásra nem került a sor. Az est újdonsága és a hangverseny főpontja volt, nagy külső sikert aratott: *Mihalovich* Ödön III. szimfóniája (A móli), de igazi sikerének útját állja az egészen végigvonuló bus hangulat, szinte haragos indulat, meg az a minden ítemben ad oculos demonstrált roppant tudás, amely a szerzőnek legnagyobb erőssége. A nagy közönség izlésének való dallamossággal még leginkább az utolsó tétel tűnik ki; de ez is aszkóikus, rideg, mint a többi három, beleszámitva az Erzsébet királynékat gvszoló, magyaros ritmussal ékes adagiót. Két ouverture állt őt a műsor sarkain: *Cornelius* pompás «Bagdadi borbályné»-ának vidám és értelmes hangjai és Mendelssohn «Ruy Blas»-sza. Emez inkább megérdemelné a «patetikus» nevet, mint Mihalovich szimfóniája, melyet a szerző (trotz Beethoven) inkább *hősnek* nevezhetet volna. (+)

* **A Kisfaludy-társaság ülése.** A Kisfaludy-társaság tegnap délután az Akadémia kis termét zsűfőlégi megüöltő hölgyközönség előtt tartotta az évből első telolvasó ülést. *Beóthy* Zsolt üdvözölte a tagokat, *Vargha* Gyula főtitkár pedig sorra terjesztette elő a folyó ügyeket. Megemlékezett *Imre* Sándorról, a társaság elhunyt tagjáról, azután gróf *Zichy* Géza jubileumáról. Az első telolvasó *Jakab* Ödön volt, aki «Edes anyámnak» című mély érzésű költeményét olvasta fel. Ezután *Berczik* Árpád olvasott fel egy telonást a «Kurucok Parisban» című vigjátékából. Hegedűs István olvasta föl *Carmen* Saeculare c. költeményét. Ezután *Radó* Antal olvasott fel egy részletet *Kálmán* Károly «Enekek énekének» műfordításából. A telolvasó ülés után a tagok zárt ülést tartottak. Ma járt le a tag-ajánlások határideje. *Abrányi* Emil *Pekár* Gyulát és *Szana* Tamást, Hegedűs István *Haraszt* Gyulát ajánlotta. Szánát ajánlotta még *Bartók* Lajos és *Somló* Sándor is. Az írók helyére ilyenformán két ajánlott van, a költők helyére egy. Levelező tagnak *Berzeviczy* Albert *Münz* Eucéne francia esztetikust ajánlja, *Radó* Antal *Löw* Vilmos amerikai író, aki évtizedek óta ismerteti és fordítja angolra a magyar irodalmat. Azután megállapították a közgyűlés programját, mely a következő lesz: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. *Herceg* Ferenc elbeszélést olvas föl, gr. *Zichy* Géza «Az anva álma» c. költeményét, *Várady* Antal «Mindörökké» c. legendáját. *Radó* Antal «A nemzeti eszme Danteban» címen értekezik, *Rákosi* Viktor pedig «Horák-ur» című humoreszkjét olvassa fel.

* **Jászai Mari Abbaziában.** Jászai Mari asszony, a kitűnő tragika, aki tavasztól fogva ismét visszatér örökös szerződésével a Nemzeti Színházba, tegnap délután pár heti üdülésre *Abbaziába* utazott. Mihelyt a Sötétség hatalma című dráma próbái a Vígsházban megindultak, Jászai Mari visszatér Budapestre és március elején kreálni fogja *Tolsztoj* e darabjának női főszerepét. Ez lesz egyszermind az utolsó szerep, melyet a *Vígsházban* játszik.

* **A «Nebántsvirág» századszor.** A Népszínházban tegnap folyt le a «Nebántsvirág» századik előadása. *Deniset* *Köny* Klára játszotta sok taps és tömördek virág által jutalmazva.

* **Utazás a világ körül.** A városligeti műcsarnokban holnap nyílik meg *Hoffmann* József bécsi festőművész kiállítása. A hetven éves öreg ur ötven esztendeig járta a világot és megtudult mind az öt világrészben. A világ legnevezetesebb pontjairól és legszebb tájairól olajképeket, rajzokat és vízfestményeket készített s ezekből ötszáz darabot állított ki nálunk. Aki végignézi e képeket, közvetlen

benyomást nyert a tengerentuli országok természeti szépségeiről. A fölötté vonzó és érdekes kiállítás naponta 9—5-ig tekinthető meg 60 fillér belépti díj mellett. Holnap megnézi a tárlatot *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter is.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Igazságügyi kinevezések.** A király dr. *Hódossy* Lajost, a szegedi törvényszék elnökét a győri ítélőtáblához tanácselnökké, — *Furling* Sándor kecskeméti járásbírói albirót pedig a kisújszállási járásbíróshoz járásbíróvá nevezte ki.

— **Wekerle mint tanu.** Érdekes vendége volt ma délelőtt a büntető járásbíróshoz. Magyarországon volt miniszterelnök, a közigazgatási bíróság jelenlegi elnök, *Wekerle* Sándort hallgatta ki Császár Ervin büntető aljárásbíró a monori járásbíró megkeresésére tanu gyanánt egy könnyű testi sértés miatt indított bűnygyben. A dányosi puszta — amely *Wekerle* tulajdona — a múlt év november végén *Oszarecz* Félix főkéntész egy kis kézitűköt ellopásának gyanuja miatt úgy elverte ifj. *Tóth* János kertészint, hogy ez egy hétig nyomta az ágyát. Ebben az ügyben kellett *Wekerle*nek tanuskodnia arra, hogy *Oszarecz* Felix alkalmazottja-e.

— Igen, a főkéntészem.

— Ismeri-e kegyelmes uram ifj. *Tóth* János kertészint?

— Igen, ismerem. A főkéntészem fogadta fel.

— Mit tud a szóbantorgó esetről?

— En csak annyit tudok, amennyit a fiu apjától hallottam, aki hozzám jött elpanaszolni a történeteket. En emiatt szemrehányást is tettem a kertészemnek.

Végül még néhány jelentéktelen kérdést intézett hozzá a bíró, mire *Wekerle* letette vallomására az esküt.

— Reményem, nem jövök el egyhamar! — szólt mosolyogva a bíróhoz s azzal eltávozott.

— **Az örök Petróczy.** A lapok törvényszéki rovatának állandó alakja *Petróczy* József ügynök, aki kiváló előszeretettel adja ki magát hírlapírónak. Kaució sikkasztásért a törvényszék már egynéhány-szor elítélte. Okirathamisítás büntetéseért is vád alá van helyezve. Ma zsarolás vétségéért vonta felelősségre a büntető törvényszék Eördögh bíró elnöklete alatt. A szélhámos ügynök a múlt évben megszerelte a *Rejtelmes Világ* című spiritistá lap tulajdonjogát. Ehhez a rejtelmes existenciájú laphoz tiszteletbeli főszerkesztőtől báró *Mikus* Jánost kérte fel, aki azonban csakhamar visszlépett ettől a diszes állástól. Ezt a visszalépését levélben tudatta *Petróczy*val, aki erre elhatározta, hogy megsarcolja a bárót. 1900. június 29-én levelet írt *Tatára* a bárónak, amelyben ezt azzal fenyegette meg, hogy ha nem zsírál neki egy 800 forintos váltót, leleplezi őt gróf *Eszterházy*, a Nemzeti Kaszinó igazgatója előtt. A bárónál azonban nem ért célt fenyegetésével, mert feljelentette zsarolásért. A törvényszék dr. *Niámeny* alügyész vadjára zsarolás kísérletéért 50 korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt felebbezett.

— **Gabonaelővétel nem uzsora.** A kir. Kurian ma ismét gabonaelővételből eredő uzsorának minősített esetekkel foglalkozott a III. büntetőtanács, *Nagy* Sándor bíró előadása mellett. *Mandl* *Jakab* és *Löwy* *Károly* temes-kubini kereskedők voltak a vádlottak, akik temesvárkörnyéki kiscgazdákkal állottak összeköttetésben és leendő termésükre elővételi üzleteket kötöttek. Miután a kiscgazdák a határidő lejártakor a kikötött gabonamennyiséget a roszt terméskövetkeztében nem szállíthatták, a kereskedők az időközben emelkedett árfolyam szerint indított ellenük. A kiscgazdák ebben uzsorát látván fenforogni, bűnvádi feljelentést tettek ellenük és a fehértemplomi törvényszék tényleg marasztaló ítéletet is hozott. *Mandl*, valamint *Löwy* ügyvédje, dr. *Ladányi* *Gyula*, az ítélet ellen a kolozsvári táblához felebbezett, amely kimondta, hogy a vádlott kereskedők eljárásában uzsoravétséget fenforogni nem lát, miért is őket az ellenük emelt vád alól felmentette. A kir. Kuria ma a felmentő ítéletet megerősítette.

— **Elítélt vasutigazgató.** Ezelőtt két esztendővel, éppen a király születésnapjának előestéjén, a kolozsvári közuti gőzvasut néhány kocsija elszabadult és a hosszú *Hid-utcán* és *Fő-téren* vadul rott lefelé a lejtős pályán. A kolozsvári gyalogezred zenekara az u.ca közepén vonult a kaszárnya felé és csak a véletlennek köszönhető, hogy az elszabadult kocsik hátba nem kapták őket. A katonák hirtelen szétugráltak, de nvomban két gyári munkást halálra gázolt a súlyos vaskerekek. A törvényszék a vasuti társaság igazgatóját, *Reményi* *Vilmost* vette felelőssé a szerencsétlenség miatt és vád alá helyezte gondatlanságából okozott emorülésért. Az igazgató igyekezett bebizonyította, hogy ő az irodában dolgozik s különben

is rendeletben elővigyázatra intette alkalmazottait. A törvényszék két napi tárgyalás után elítélte Reményit egy évi fogságra és Speigl mozdonyvezetőt négy hónapra. Reményi az ítélet ellen a táblához felebbezett, amely őt a vád alól teljesen fel is mentette. A királyi Kuria II. büntető tanácsa, amely Tóth Gerő bíró előadásában ma foglalkozott ezzel az ügyvel, megállapította az igazgató felelősségét és mindkét alsóbíróság ítéletének megváltoztatásával. Reményit hat hónap fogsággal sújtotta.

NYILTTÉR. *) VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új, eredeti gyógy mód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál súlyos ideg-, vér- és bőrbántalmaknál.** Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógy mód megapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr. KOVÁCS J. orvost. orvost. (Hemopata) rendel. intézete van

Budapest, V., Váci-körút 13. szám alatt.

Rendelés naponta 9-1-ig és 3-6-ig. Díjazott leveleire válaszol.

Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Tenyészállatvásár. Az O. M. G. E. f. évi március hó 10. és 11-ik napján tartja szokásos tenyészállatvásárját a budapesti Tattersall telenén. A földmívelési miniszter 6000 koronát adományozott a vásár díjazási céljaira. A vásár tervezetét a bejelentési ívekkel kapcsolatosan már szétküldte a nevesebb tenyésztőknek. Akik ilyenekre igényt tartanak, forduljanak az O. M. G. E. iutkári hivatalához. (Budapest, Köztelek Üllői-ut 25.)

Gazdasági előadások intelligensebb gazdak részére. Zemplén vármegye gazdasági egylete elhatározta, hogy Sátorhelyen február hó 1-3-ig gazdasági előadásokat rendez az intelligensebb gazdak részére. A három napos kurzus előadói — mint a Bud. Levelező értesül — a kassai gazdasági akadémia tanári kara lesz. Előadást tartanak ezenkívül az O. M. G. E. kiküldöttei. **A jégtorlódások veszélye nek elhárítása.** A múlt évben a gerjenyi Dunaszakaszon a nagymérvű jégtorlódás következtében megdagadt a Duna és elárasztással fenyegette a környéket. Ez a

tapasztalás arra indította a földmívelési minisztert, hogy a jégtorlaszok robbantását elrendelje s a kísérletek végzésére bizottságot nevezett ki. A bizottság most tartotta ülését, amelyből felkéri a földmívelési minisztert, hogy a hadügyminiszternél interpelláljon, hogy a Budapesten, Pozsonyban, Komáromban és Szegeden állomásozó utászszázaljak parancsnokai a netán szükséges ekrazitot bádogszelencéket, lökupa-kokat és gyu tózsínórt kiszolgáltassák. A földmívelési miniszter még arra kérte a közös hadügyminisztert, hogy a Duna és Tiszán folytatandó robbantási munkákhoz az előtte nevezett helyeken levő utász zászlaljak két-két tisztjét rendelje ki. Együttal az érdekelt folyammérnöki hivatalokhoz is rendeletet intézett a miniszter, hogy a robbantásokhoz szükséges eszközöket szerezze be s a hidak oszlopai s pillérei közül a jeget kellő időben vágattassák ki.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonátőzsdé.

Buza: elkelt 8000 mm. változatlan árak mellett.

Készárú eladások.

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 80 k. 7.75 100 mm. 78.5 k. 7.80 kor., 100 mm. 78.5 k. 7.75 kor., 100 mm. 78.3 k. 7.70 kor., 100 mm. 78.4 k. 7.75 kor., 300 mm. 78 k. 7.72 kor., 600 mm. 78 k. 7.62 kor., 500 mm. 78 k. 7.67 kor., 100 mm. 78 k. 7.67 kor., 100 mm. 77 k. 7.65 kor., 100 mm. 77 k. 7.70 kor., 100 mm. 77 k. 7.60 kor., 100 mm. 77.5 k. 7.60 kor. 300 mm. 77 k. 7.10 korona.

Pestvidéki: 200 métermázsza 77.5 k. 7.52¹/₂ kor., 200 mm. 76.8 k. 7.52¹/₂ korona, 100 mm. 76.5 k. 7.52¹/₂ kor. felső, 100 mm. 76 k. 7.52¹/₂ kor., 100 mm. 76 k. 7.50 kor., 150 mm. 71.5 k. 7.10 kor., 300 mm. 78.2 k. 7.55 kor., 1000 mm. 77.5 k. 7.55 kor., 200 mm. 75.2 k. 7.55 kor., 100 mm. 77.5 k. 7.50 kor. 100 mm. 77 k. 7.50 kor., 150 mm. 76 k. 7.50 kor., 300 mm. 76 k. 7.45 kor., 100 mm. 76.5 k., 100 mm. 76 k., 100 mm. 75.5 k. 7.40 kor., 100 mm. 76 k., 100 mm. 75.5 7.40 kor.

Rozs: 100 mm. 7.20 kor.
Zab: 100 mm. 6.17 kor., 100 mm. 6.05 kor., 200 mm. 5.77 korona.

Érték-tőzsdé.

Élénk forgalom mellett szilárd volt az iránvzat a mai tőzsdén. Az emelkedés általános volt, kiterjedt tehát a nemzetközi és helyi értékekre, valamint a járadékokra is. Különösen a közuti vasut részvények emelkedtek egy budapesti bank vételét folytán. A déli tőzsdén már jóval kevesebb volt az üzlet és az iránvzat is gyengült. Az Upest rákospalotai villamos vonat részvényeit 109 koronáért erősen kínálták.

Az nyit/tekor jegyzések:

Osztrák hit. ény — 664. — — —
Magyar hitelrészvén — 671. — — —

Rima-Murányi	— — —	462.50	— —
Jelzálogbank	— — —	437. —	— —
40-os koronajáradék	— — —	— —	— —
Salgótarjáni	— — —	— —	— —
Allamvasut.	— — —	667. —	— —
Adria	— — —	— —	— —
Városi villamos	— — —	291. —	— —
Déli vasut	— — —	— —	— —
Bpesti közuti	— — —	589.50	— —

Délután 1 órakor jegyzések:

Osztrák hitelrészvény	— — —	666. —	— —
Magyar hitelrészvény	— — —	668.50	— —
Allamvasut.	— — —	668. —	— —
Rimamurányi	— — —	— —	— —
40-os koronajáradék	— — —	— —	— —
Jelzálogbank	— — —	435.75	— —
Leszámlítóbank	— — —	421.50	— —
Közut vasut	— — —	— —	— —

SZÍNHÁZAK.

Pénteken, 1901. február 1-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A dolovai nábob leánya.

Színmű 5 felvonásban.
Irtá: Herceg Ferenc.

Kezdeté fél 8 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Előszőr:

A modell.

Operette 3 felvonásban.
Irták Leon Viktor és Helda Lajos. Fordították Ruttkai György és Makai Emil.
Zenéjét szerzette Suppé Ferenc.

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

A titkos rendőr.

Bobózat 3 felvonásban.
Irtá Antonv Mars.
Fordította Heltai Jenő.

Kezdeté fél 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

VÁRSZÍNHÁZ.

Előszőr:

Rablélek.

Irtá: Ferenczy Ferenc.

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A postás fiu.

(The messenger boy.)
Operett 5 képbén.
Szövegét irták:
Tames T. Tanner és Alfréd Murrav.
Zenéjét szerzették:
Ivan Carvll és Lionel Monckton.

Kezdeté fél 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A XIX. század.

Irtá: Pektár Gyula.

Kezdeté fél 8 órakor.

REGÉNYCSARNOK.

A kereszt diadala.

Angol regény.

Irtá: RIDER HAGGARD.

— Király, ha én tudtam is valamit erről a dologról, a hatalom, mely ezt tudtomra adta, ismét megsemmisítette vagyis megtiltotta, hogy beszéljek erről. Én megmentettelek téged, legyen ez elég; végre is ez a mult, én pedig a jelenről akarok veled beszélni.

— Ez a fehér ember megtartja szavát, — gondolta magában Hokosa és halásan pillantott Owenra.

— Igazad van fehér ember, mert mindezek után bölcs dolog nem turkálni a szemétdombon, mert ott örögi büzt és kigyófészkeket találunk. Mondd el nekem, mi a te terved velem és miért jöttél ide, a fehér emberek országából? Én már hallottam ilyen országokról, amelyek nagyok és messze vannak innen. Én már hallottam fehér emberekről is, — csodálatos emberek, akik mindent tudnak; de én nem kívánok ezekkel találkozni, mert ha ok tekete néppel találkoznak, megeszik a feketét, elveszik országukat és szolgálva alacsonyítják le. Néhány évvel ezelőtt két ilyen ember jött hozzánk, akiknek a történetét te talán tudod is.

— Tudom, — válaszolt Owen — az egyiket megölettek, míg a másikat üzenettel küldte vissza, amely üzenet az a fehér ember elmondott nekem, ezer mérföldnyire túl a nagy vizen.

— Nem, mi nem öltük meg a fehér embert;

ő egy új Istennek a hírével jött hozzánk, aki fel tudja támasztani a halottakat, aki más csodákat is tud cselekedni és aki ilyen hatalmat adott szolgálóinak is. Mi ezért megöltünk egy embert és megparancsoltuk a fehér embernek, hogy kelte életre; mivel pedig ezt nem tudta, mint hazugot, megöltük.

— Nem hazudot, mert sohasem mondotta nektek, hogy képes a sírok száját megnyitni. De az ég kegyelmes és bár te megölted őt, aki hozzád volt küldve, a Mester engem küldött ide, hogy nyomdokait kövessék. Engem is megölnétek, ha akarsz és utánam másokat és másokat; de a Küldöttek azért jönni fognak, mind addig, míg a te féleld meg nem nyílnak. De e gyilkosságokért a te büntetésed örjási lézsen.

— Mi az amit te hirdetsz fehér ember?
— Hirdetem a békét, a bünbocsánatot, a sirontuli életet és az örökéletet. Hallgass reám király. Tegnap te közel állottál a halálhoz: mondjad csak, ha átlépted a halál határat, hol vagy ma?

Umsuka vállat vont.
— Öseimnél, teher ember.

— Es hol vannak a te őseid?

— Azt nem tudom, — mindenüit és sehol: az éjszaka telve van velök; és éjszaka gyakran halljuk szavaik visszhangját. Ha haragszanak, akkor vihartelhöket gyűjtenek és ha jókedvük van, akkor a napfényben mosolyognak. Néha néha mint kigyók jelennek meg, vagy álmanokban látogatnak el hozzánk és mi ilyenkor áldozatot hozunk nekik. Ott a domboldalon van egy erdő, amit gyakran keresnek fel; ez az erdő, teher ember, tele van az ő szellemeikkel, de ezek nem tudnak beszélni, csak susogni, lépéseiknek

hangja hasonlít a csöndes esőhöz, mert ok erőtlenek és szerencsétlenek és végre elenyészve eltűnnek.

— Igazad van, — válaszolt Owen, — mert azok, akik nem értették meg az ígért szavát, azok mind így élnek a siron túl. Most hallgass reám — és beszélt a királynak a békéről, a bünbocsánatról és az örökéletéről.

— Miért kell egy Istennek nyomorultul a keresztben meghalnia? — kérdezte a király.

— Hogy föláldozásával megváltsa az emberiséget. Hígyjél O benne és O megvált téged is.

— Hogy tehetjük mi ezt, mikor nekünk már van Istenünk? Elhagyhatjuk-e az egyiket s mehetünk-e egy másikhoz?

— Milyen Istent, király?
— Megmutatom neked, fehér ember. Hozzátok elő hordszékemet.

A hordszékét előhozták és a király beléült. Keresztülhaladva a Nagy Tér északi kapuján, lefelé mentek az ott fekvő domb meredélyén, amíg körülbelül száz yardnyi nagy kopár területre értek. Ezen a területen rendkívül sovány volt a vegetáció, mert az egész terület vaskövekkel volt tele, amelyek teljesen csupaszok voltak a heves és gyakori esőzésektől és csak itt-ott, a repedésekben húzódott meg egy-egy maroknyi föld. A térnek egy másik részén, amelyet előbbtől egy kis patak választott el, zöld gyepek húzódtak végig és ezentul óriási fákkal benőtt mély völgy terült el, amely már nemzedékek óta temetkezési helye volt az Amasuka törzs királyának.

(Folyt. köv.)

A tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe

ajánljuk óriási áruházunkat, melyben most bámulatos olcsó árakért kaphatók a legújabb divatu női ruhák és felöltők

Elegáns bál ruhá	10-15 frtig	Elegáns utcai szövet ruhák	10 frttól felj.	Ugyanaz dus aranydíszszel	5.50 forint
Francia selyem batisztr ha	8-12 "	Elegáns női paletot	12-16 frtig	Serpentin-aljak szövetből	3.50 frt. felj.
Elegáns selyem moiré ruha arany díszszel	25-30 "	Serpenti köpeny	14 frt	Selyem-aljak	7 frt és felj.
Alkalmi pongis r ha	15-20 "	Ugyanaz szörme díszszel selyem bélészel	20-30 frtig	Dupla széles ruhakelmék méterenkint	25 krtól feljebb
Valódi angol szövet ruha	15-30 "	Tiszta selyem blous remek szinek	4.50 forint	Francia batisztkok 35, 45, 60 kr., a legújabb szinekben	
		Gyászruhakelmék dupla széles	35, 45, 60, 75 kr. és 1 forint.		

Tavaszi modellek üzletünkben már láthatók.

Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek.

HERCZEG és HORVÁT

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. szám. Adria-szállóval szemben.

Hatóságilag engedélyezett

Kereskedelmi Tudakozó Iroda

Weisz Sándor és Schuster

Budapest, VI., Teréz-körut 29. sz.

Az iroda felvilágosítást nyújt cégek, iparosok és magánügyének, valamint azok magánviszonyaira, az ország bármely helyén mérsékelt díjazás mellett és egyes esetekben is.

Bekövetkezett változásoknál az iroda feleit díjtalanul értesíti.

Kitűnő referenciák.

Epilepsia.

A ki nemzékör. görcs és más idegban szenved, kerjen leírást erről. Kapható ingyen a bérmentve a Hattyu gyógyszerárban, (Schwannen Apotheke) Frankfurt a M.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága.

206431/901. sz.

Hirdetmény.

Közvetlen áruforgalom Ausztria, Magyarország, Szerbia, Bulgária és Törökország között.

Fenti közvetlen áruforgalomban tojyo évi március hó 1-én a következő pótlékok, illetve díjszabás lépnek hatályba:

- 1.) a díjszabás I. részéhez III. pótlék
- 2.) a díjszabás II. rész 1. füzetének III. pótlék és
- 3.) új díjszabási II. rész 2. füzet.

Az I. rész III. pótléka az általános és különleges határozmányok, valamint az áruosztályozás módosítását, a II. rész 1. füzet III. pótléka pedig díjtételek és kivételes díjszabások módosítását, új átlomások felvételét és új 33. sz. (chormész, szóda stb.) és 34. sz. (pala) kivételes díjszabást tartalmaz.

Egyidejűleg az 1898. évi május hó 1-től érvényes II. rész 2. füzet hatályon kívül helyeztetik.

A pótlékok, illetve díjszabás példányai a részes vasutak igazgatóságainál kaphatók.

Budapest, 1901. január hó.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.

(Utánnvomas nem díjazatik.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

6009/901. sz.

Hirdetmény.

Egyrészt Németország, másrészt Szerbia, Bulgária és Törökország közötti forgalom.

(I. pótlék kiadása az áru díjszabáshoz.)

Az egyrészt Németország, másrészt Szerbia, Bulgária és Törökország közötti áruforgalomra nézve 1900. év május hó 1-seje óta érvényes közvetlen áru díjszabáshoz 1901. év március hó 1-én az I. pótlék lép életbe, a mely következőket tartalmaz:

1. Terjedelmes áruk díjszámítására vonatkozó határozmányok módosítását;

2.) a 2. számú (tojás és leölt baromfi), a 4. számú (szilva és szilvaiz), a 13. számú (vas és vasáru), végre pedig a 20. számú (vasuti jármű) kivételes díjszabás módosítását és kiegészítését;

3.) új kivételes díjszabást mindennemű gépekre, (14. sz.) katonai lötegyverekre (15. sz.) és vászón, valamint vászónneműekre (29. sz.) azután 4. különféle helyesbítéseket.

Budapest, 1901. január hó.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében.

(Utánnvomas nem díjazatik.)

Butoriparosok,

Nemes és Lengyel Budapest. IV. Keoske-méti-utca 6. sz. I em., ajánlják dusan felszerelt raktáraikat, sajátkészítményű fa- és kárpitos munkákban.

Női ruhákat

olcsón készit haznál és házon kívüli Léka Jozsef, IX. Ferencz-tér 11., II. em. 25. Levelezőlap-meghívás a házhoz jövök. 7566

Tisztelt reakció és Közvélemény!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

BOLOND ISTÓK

humorisztikus képes hetilapra.

A Bolond Istók, a legnagyobb és legdiszesebb magyar élelap, újévől huszonharmadik évfolyamban jelenik meg.

Előfizetési feltételek: január—március végeig 2 frt.

Előfizetések, legelőszertiben posta-utalvánnyal, a kiadóhivatalnak küldendők Budapest, IV., egyetem-utca 4.

Feikérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésök lejárt, azt megújítani sziveskedjenek, hogy a szétküldésben akadály ne legyen.

A Bolond Istók kiadóhivatala

Legszebb alkalmi ajándék!

Kedvezmény

Gyönyörű kivitel!

MAGYARSÁG előfizetőinek.

A ki a „MAGYARSÁG” kiadóhivatalába egy fényképet küld,

5 forintért kap egy életnagyságu

gyönyörű kivitelű platin-areképet pompás kartonon, 50 cm. szélességben és 65 cm. magasságban.

Vidékre, csomagolással és díjmentes szállítással 5 frt 60 kr.

Megrendelésnél az összeg fele kiadóhivatalunkba előre beküldendő, a másik fele utánvétellel (Budapesten az átvételnél) lesz kiegyenlítendő.

Feltűnő olcsóság!

MAGYARSÁG

Legalkalmasabb meglepetés!

Kiadóhivatala

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-u. 28. sz.

Czibalmaim,

melyek az illetékes zenekapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek vannak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 frittól különböző árban kaphatók. Mint-hogy ez idő szerint a czibalmának pedálján és belső szerkezetén utólagos találmányom van, így javításokat és átalakításokat is elfogadok, a hang javulásáért és tartósságáért kezeséget vállalok.

Habita Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest. VII. kerület, Erzsébet körút 42. sz. és Vörösmarty-utca 16. szám.

Árjegyzéket bormentve küld.

Lószőrmatracz

3 részű 15 kg. súlyban csizvathó 14 forintért kapható, míg a készlet tart. Budapest. IV. ker. Teréz-körút 36. sz. / Kárpitosnál.

Egyházi szerek,

lobogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók: **Szűts és társánál,** Budapest. IV. Ujvilág-utca 2. sz.

Hajfitalító.

Biztos és kipróbált szer őszhaj, fejkörpa és hajhullás ellen. 1/2 literes üveg 1 ftt 50 kr. Fülöp Gy. (e előtt Török K.) Budapest, Kálvin-tér 3. I. 7. sz. és **Török József** gyógyszerésznel **Király utca 12. sz.** 1036

BUTOROK

ugy készpénzert, mint **RÉSZLETFIZETÉSRE**

legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

— legjutányosabban — **EHRENTREU ES FUCHS**

testvéreknél

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 8. sz.

(Andrássy-ut közelében.)

Képes árjegyzék ingyen.

Kész **konyha-berendezés**

állandó raktára

BÖLE JÓZSEF

asztalos-mesternél,

Budapest,

VIII., Stahly-utca 1.

'Zálogszédulákat,

tört arany és ezüst legmagasabb árban vesz **SCHILLER IZSÓ,**

IV., Királyi Pál-utca 12 szám alatt.

Szép, büszke

Bajusz

ékesége minden férfinak, a **Kuhlmann-féle híres bajusz-kenőcs** a legrövidebb idő alatt hat.

Ártalmatlansága biztosítva. Ártalmatlansága biztosítva. Tégelyenként 5 korona, az összeg előleges bevétele mellett. Postaértékeket fizetés gyanánt elfogadok.

Kuhlmann Károly, Düsseldorf

haj- és szakáll-ápoló speciálista.

GUMMI

és habhólyag-különlégességek, valódí francos és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan. **Boulo 1, 2, 3, 4, 5, 6 ftt** biztos és ártalmatlan. **Boulo 1, 2, 3, 4, 5, 6 ftt** biztos és ártalmatlan. **Boulo 1, 2, 3, 4, 5, 6 ftt** biztos és ártalmatlan. **Boulo 1, 2, 3, 4, 5, 6 ftt** biztos és ártalmatlan.

Magyar Orvosi Műszertárban

Budapest, Kerepesi-ut 32. szám, a Rókus-korhaznál szemben.

Arjegyzék ingyen, zárt borítékban. 10 fttnyi megrendeléssel 2 ftt, engedély.

Magyarország leghíresebb ásvány-gyógyforrásai a

Bikszádi

gyógyt mint a drága Selters. A **Sztójhai**

azonos a karlsbadival. **Bérlők: Almer Lajos és Károly, Nagybánya.**

A Pesti Victoria Gőzmalom

t. c. részvényesei tisztelettel meghívotnak a **tolyo évi február 15-én pénteken délutáni 3 órakor,** a Magyar fővárosi malom-egyesület helyiségeiben (Erzsébet-tér 19. tartandó

XXXIV. RENDES KÖZGYÜLÉSRE.

NAPIREND:

1. Két részvényes megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság jelentése, az 1900. évi mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása.
3. A nyereség hovatartozása feletti határozathozatal és az osztalék megállapítása.
4. A felügyelő-bizottság (három tag) újjáválasztása. A felügyelő-bizottság az alapszabályok 55. §-a értelmében újra választható.)

Azon t. c. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni kívánnak, az alapszabályok 24. §-a értelmében*) tartoznak részvényüket, a szelvényekkel együtt, legkésőbb keddig, t. évi február 12-ig a társaság pénztárána (V., Felső rakpart 22.) letéti elismervény ellenében, mely egyúttal belépő-jegyül szolgál, letétbe helyezni. Ugyanott t. évi február 7-től kezdve a felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleggel együtt, a t. c. részvényesek rendelkezésére áll.

Budapest, 1901. január 29.

Az igazgatóság.

*) Az alapszabályok 24. §-a: "Ugy a rendes, mint a rendkívüli közgyűléseken csak azon részvényesek szavazatképesek, kiknek részvényei legalább két hónappal a közgyűlés előtt a társaság részvénykönyvében nyelvekre irattak és kik ezen részvényeket három hónappal a közgyűlés előtt a társaság pénztárába leteszik. A letéti elismervény belépő-jegyül szolgál."

8 lóerejű

gőzcsepplő garnitúra vasállványos Robey gyártmányú tökéletes jókarban. elfogadható árért eladó. Borsodm. Farkastalván (Szt.-Gothárd mellett) Vasm. Bővebb felvilágosítással szolgál ugyanott Poór István tanító. 76:0

Szöllőkaró

gömbölyű vörösfenyőből, 2 méter hosszú, vékonyabb végén 2% centiméter átmérő vastagsággal cladó Farkastalván (Szt.-Gothárd mellett) Vasm. Bővebb felvilágosítással szolgál ugyanott Poór István tanító. 76:0

Helyesbített hajójáratjegyzék.

„ADRIA“

Magyar Királyi Tengerhajózási Részv.-Társ.

Vezérigazgató: **HOFFMANN S. és V.**

1901. január havában következő gőzösök indulnak:

Hová	Gőzös neve	Kelet
Fiume-ből—Liverpool	Algerian	1-10
—Hull, Newcastle O/T	Ebro	1-10
—London	Sultana	1-10
—Rouen	Stetama	1-15
—Antwerpen	Kálmán király	5-15
—Hamburg	Perzamon	5-10
—Liverpool	Aleppo (C. L.)	5-15
—Algier, London	Zichy	5-15
—Rotterdam	Deak	5-15
—Hull, Newcastle O/T	Volturno	10-25
—Liverpool	Alsatian	15-25
—Bordeaux	Szechenyi	15-25
—Rouen	Tibor	15-25
—London	Narva	15-20
—Antwerpen	—	15-25
—Barcelona Valencia	Petőfi	25
—Gibraltar, Glasgow	Nagy Lajos	21-31
—Liverpool	Cypria (C. L.)	21-31
—Rotterdam	Báthori 25/XI—5/L	—
—Nantes	Mátyás kir 25/XI—5/L	—

1) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jeleltetett, az igazgatóság tartarja magának a jogot, e kikötőt nem érinteni.

A *-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triesztet is érinti

Középtengeri szolgálat:

Honnan	Hová	Gőzös neve	Kelet
Liverpool	Trieste—Fiume	Egyptian	1-10
Hull, Newcastle O/T.	—	Rosario	1-10
Antwerpen	—	Szent István	1-10
Liverpool	Fiume—Trieste	Tyria (C. L.)	15-5
London	—	Mátyás király	5-15
Rouen	—	Szent Laszlo	15-25
Bordeaux	—	B. Kemeny	15-25
Lisabon, Oporto	—	Jókai	15-25
Liverpool	—	Athenian	15-25
London	—	Syria	15-25
Rotterdam	—	Deak	21-31
Rouen	—	Stetama	21-31
Glasgow	—	Mattkovits	21-31
Liverpool	Fiume—Trieste	Pavani (C. L.)	21-31

A) Fiume—Stetia—Marseille-i vonal.
Fiumeből: Tisza 3-an, Andrássy 10-en, Rakoczy 17-en, Zrínyi 24-en. Marselleből: Rakoczy 2-an, Zrínyi 9-en, Tisza 1630-an, Andrássy 23-an, Rakoczy 31-en.

B) Fiume—Malta—Stetia—Marseille-i vonal.
Fiumeből: Adria 5-en, Buda 12-en, Arpad 19-en. Marselleből: Arpad 5-en, Szapary 12-en, Adria 19-en, Buda 26-an.

1901. évi 1510. szám.

Fenyőfa eladási hirdetmény.

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal irodájában 1901. évi február hó 26-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverés alá bocsátatik

A) Írásbeli versenytárgyalás útján:

I. A kincstár által az 1902—1906. években a bisztrai és gotuli, valamint a kudsiri erdőgondnokságokból a szászsebesi, illetve az alkenyéri kincstári faraktárakba leusztatandó évi mintegy 20,000 m³ illetve, mintegy 15,000 m³, összesen mintegy 35,000 m³ fenyőrönkfa, a szászsebesi és alkenyéri kincstári gőzfűrészek bérbevételeinek kötelezettsége mellett.

Kikiáltási árak:

a) a szászsebesi faraktárban 16 cm. az alkenyéri faraktárban 14 cm., bezárólag 24 cm. felső átmérőjű rönkök után tömköbméterenkint 7 kor.
b) mind a két raktárban 25 cm. és ennél vastagabb felső átmérőjű rönkök után tömköbméterenkint 9 kor. 20 fill.

A szászsebesi gőzfűrész használatáért évi 8000 korona, az alkenyériért évi 4000 korona állandó haszonbér fizetendő.
Bánatpénz 32,500 korona.

II. A kincstár által az 1902—1906. években a bisztrai és gotuli erdőgondnokságokból a szászsebesi faraktárba leusztatandó évi mintegy 20,000—25,000 ürköbméter kisebb méretű fenyőmúfa.

Kikiáltási ár ürköbméterenkint 5 kor.
Bánatpénz 10,000 korona.

B) Szóbeli verseny útján.

III. A kincstár által az 1902—1906. években a bisztrai és gotuli erdőgondnokságokból, a vásárlónak a Sebes-folyó mentén berendezett rakodóra szállítandó mintegy évi 5000—7000 ürköbméter papírfá.

Kikiáltási ár ürköbméterenkint 5 korona.
Bánatpénz 2000 korona.

Az árverési és szerződési feltételek a m. kir. földmívelésügyi miniszterium erdészeti főosztályában (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) és a szászsebesi erdőhivatalnál 1901. évi február hó 1-ső napjától kezdve megtekinthetők és átvehetők, ugyanott az értékesítés ügyében bővebb felvilágosítás nyerhető. Budapest, 1901. év január hóban.

Magy. kir. földmívelésügyi miniszter.